

تئوری‌های حسابداری

جلد اول

الدون اس. هندریکسن

مایکل اف. ون بردا

ترجمه

دکتر علی پارسائیان

انتشارات ترمه

Hendrksen, Eldon S.

هندریکسن، الدن

تئوری‌های حسابداری / الدن اس. هندریکسن، مایکل اف. ون بردا؛ ترجمه علی پارسائیان. -- تهران: ترمه، ۱۳۸۴.

ج۲. جدول.

ISBN: 964-7893-62-0: (دوره)

ISBN: 964-7893-55-8: (ج.۱)

ISBN: 964-7893-55-2: (ج.۲)

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

۱. حسابداری. الف. ون بردا، مایکل. Van Berda, Michael F. ب. پارسائیان، علی، ۳۲۲ - ۱. ج. عنوان.

۶۵۷

ت ۹۹ / ۵۶۲۵ HF

۴۷۲۲ - ۸۴م

کتابخانه ملی ایران

تئوری‌های حسابداری (جلد اول)

- نویسنده: الدون اس. هندریکسن - مایکل اف. ون بردا
- مترجم: دکتر علی پارسائیان
- ناشر: انتشارات ترمه
- طراح جلد: رعناغمگسار
- صفحه آرا و حروفچین: کیوان پورشعبان
- نوبت چاپ: اول ۱۳۸۴
- شمارگان: ۱۱۰۰ جلد
- لیتوگرافی: ترمه
- چاپ و صحافی: رسام
- شابک (ج. ۱): ۹۶۴-۷۸۹۳-۵۵-۸
- شابک (دوره): ۹۶۴-۷۸۹۳-۶۲-۰
- قیمت: ۶۰۰۰ تومان

حق چاپ برای انتشارات ترمه محفوظ است

انتشارات ترمه - خ انقلاب - خ دوازده فروردین، جنب پلاک ۲۵، تلفس: ۶۴۱۷۳۸۶، تلفن: ۶۹۶۳۳۰۱

پخش کتاب سینا - مرکز پخش تهران و شهرستان‌ها - خ انقلاب - خ ۱۲ فروردین - خ شهید وحید نظری - پلاک ۲۵۸

تلفن: ۶۴۰۱۷۸۳ - ۶۴۸۱۵۱۴

این کتاب ترجمه دقیقی است از Accounting Theory اثر مشهور هندریکسن و ون بردا، چاپ پنجم که در ۱۹۹۲ منتشر شده است.

نویسندگان با این دیدگاه کتاب را تالیف کرده‌اند که خواننده با ساختار اصول و زیر بنایی حسابداری آشناست. تردیدی نیست که آگاهی اولیه از علوم اقتصادی و مالی می‌تواند در راه درک مطالب کتاب کمک‌های شایانی بنماید. در این کتاب یک چارچوب مرجع کلی ارائه شده که خواننده می‌تواند با استفاده از آن بسیاری از تئوری‌های حسابداری مالی و شیوه‌های عملی را مورد ارزیابی و قضاوت قرار دهد. این چارچوب در برگیرنده تعداد زیادی تئوری می‌شود که الزاماً با هم سازگار نیستند و در بسیار از موارد به نتیجه‌های متفاوتی می‌انجامند. ارزیابی‌ها از سه دیدگاه (در سه سطح) انجام شده است:

۱. از دیدگاه ساختاری: رابطه بین سیستم‌های عملی و گزارشات مالی
۲. از دیدگاه تفسیری: رابطه بین شرح و وصف پدیده‌های دنیای واقعی و شیوه‌های اندازه‌گیری (تعیین ارزش و مقدار) آنها
۳. از دیدگاه رفتاری: واکنش افراد متأثر از گزارشات مالی، از جمله استفاده‌کنندگان از آنها (فردی و گروهی) و ارائه‌کنندگان اطلاعات حسابداری

هنگام ارزیابی بیشتر بر دیدگاه‌های استقرایی - استنتاجی و روش‌های بازار سرمایه تاکید شده است ولی در این میان از سایر روش‌ها هم غافل نمانده‌ایم. در برخی از موارد چندین دیدگاه (که منجر به روش‌های گوناگون شده‌اند) مورد نقد قرار گرفته‌اند، بدون این که بهترین راه حل ارائه گردد. در برخی دیگر از موارد نویسندگان کتاب دیدگاه‌های خود را ارائه کرده‌اند و با تکیه بر منطق و دستاوردهای تجربی سعی کرده‌اند مدارک و شواهدی مؤید دیدگاه خود را ارائه کنند.

در هشت فصل نخست، درباره مبانی تئوری‌های حسابداری بحث کرده‌ایم. فصل یک مقدمه و روش‌شناسی ارائه شده است. دو فصل درباره پیدایش حسابداری، یک فصل درباره سیر تکاملی اصول پذیرفته شده حسابداری، یک فصل درباره ارکان اصلی تشکیل دهنده گزارشات مالی، یک فصل درباره تئوری بازار سرمایه و فصل دیگر درباره تئوری تصمیم‌گیری و سرانجام یک فصل درباره مقررات حسابداری است.

در سه فصل بعد صورت سود و زیان مورد بررسی قرار گرفته است که درباره شیوه محاسبه سود، درآمد و هزینه‌هاست. در فصل بعد تغییرات قیمت‌ها مورد تاکید قرار گرفته که با توجه به تغییر قیمت‌ها به مسائل مطرح در تعیین ارزش دارایی‌ها پرداخته‌ایم.

هشت فصل بعد درباره ترازنامه و اقلام تشکیل دهنده آن (دارایی‌ها، بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام) بحث کرده‌ایم.

در بخش انتهایی درباره شیوه افشای اطلاعات به سرمایه‌گذاران، بستانکاران و سایر گروه‌های ذی نفع بحث شده است.

امید است که این مطالب بتواند خواست یا نیازهای آموزشی دانشجویان را تامین نماید. بدیهی است که ترجمه چنین کتاب و رفتن چنین راهی مخاطره‌آمیز است و ای بسا مترجم دچار لغزش‌هایی شده باشد. بدون تردید دیدگاه‌های سازنده شما می‌تواند نقاط ضعف نوشته را کاهش دهد و چاپ‌های بعدی با کاستی‌های کمتری به دانشجویان ارائه گردد.

فهرست مطالب

عصر رکود	۵۲	فصل ۱ - مقدمه‌ای بر حسابداری: روش‌شناسی	
عصر اکتشاف‌ها	۵۳	مروری بر مطالب فصل ۱	۱
انقلاب صنعتی	۵۴	روش‌های ارائه تئوری حسابداری	۵
خلاصه	۵۵	دیدگاه مالیاتی	۵
پیدایش حرفه حسابداری	۵۶	دیدگاه قانونی	۷
انجمن حسابداران رسمی آمریکا	۵۶	دیدگاه مبتنی بر اصول اخلاقی	۹
جامعه ملی حسابداران	۵۸	دیدگاه اقتصادی	۱۱
جامعه حسابداری آمریکا	۵۹	دیدگاه رفتاری	۱۵
آینده حسابداری	۵۹	دیدگاه ساختاری	۱۶
نتیجه	۶۰	طبقه بندی حسابداری	۱۸
خلاصه	۶۱	تئوری به عنوان زبان	۱۸
پرسش	۶۲	تئوری از دیدگاه شیوه استدلال	۲۰
		تئوری به عنوان یک دستور	۲۲
		تأیید تئوری	۲۳
		نتیجه	۲۷
		خلاصه	۲۸
		قضیه و مسئله	۲۹
		اولین صادره از آخرین وارده و تولید ناخالص ملی	۲۹
		شرکت سهامی نوشابه سازی الگینی	۳۰
		سیکس فلگز اوور تگزاس	۳۰
		شرکت «ال مو» - نوامبر ۱۹۷۳	۳۱
		فصل ۲ - چهار هزار سال حسابداری	
		مروری بر مطالب فصل ۲	۳۹
		رئسانس (تجدید حیات)	۴۰
		خلاصه	۴۳
		ریشه لغات	۴۴
		پیشگامان حسابداری	۴۵
		تمدن‌های اولیه	۴۵
		اثر عرب‌ها	۴۶
		پیشرفت فن آوری و تغییرات اجتماعی - اقتصادی	۴۸
		پیشگامان: خلاصه	۵۱
		بدهکار و بستانکار	۵۱
فصل ۳ - سده حسابداران رسمی			
مروری بر مطالب فصل ۳	۶۹		
منشا پیدایش مقررات	۷۲		
کمیسیون تجارت بین ایالتی	۷۲		
تشکیل انجمن حسابداران عمومی آمریکا	۷۳		
کمیسیون تجارت فدرال	۷۴		
تدوین مقررات در بریتانیا	۷۵		
بحران ۱۹۲۹	۷۷		
ضروری شدن گزارش حسابرس	۷۸		
معامله جدید	۷۹		
کمیسیون بورس و اوراق بهادار	۸۱		
کمیت رویه‌های حسابداری	۸۲		
رونق اقتصادی در سال‌های پس از جنگ	۸۳		
روش‌های گوناگون حسابداری	۸۳		
تبدیل سطح قیمت‌ها	۸۴		
بحث در مورد قدرت سودآوری	۸۵		
درخواست برای داده‌های قابل مقایسه	۸۵		
تشکیل هیئت اصول حسابداری	۸۷		
تشخیص‌های دهه ۶۰	۸۸		
بیانیه‌های لازم الاجراء	۸۹		

فصل ۵ - چارچوب نظری

۱۴۷	مروری بر مطالب فصل ۵
۱۴۹	سلسله مراتب صورت‌های مالی
۱۵۳	هدف‌های حسابداری
۱۵۶	گروه‌های استفاده‌کننده از صورت‌های مالی
۱۵۷	هدف‌های استفاده‌کنندگان از گزارشات مالی
۱۵۸	پاسخ‌گویی
۱۵۸	خلاصه
۱۵۹	ویژگی‌های کیفی
۱۶۲	هزینه و منفعت
۱۶۴	مهم و اثرگذار بودن اطلاعات
۱۶۸	قابل اتکا بودن
۱۷۳	قابل مقایسه بودن
۱۷۷	اهمیت
۱۷۹	مبانی
۱۷۹	واحد تجاری
۱۸۰	تداوم فعالیت
۱۸۱	دوره زمانی
۱۸۲	عدم اطمینان و محافظه‌کاری
۱۸۴	واحد پولی
۱۸۵	نتیجه
۱۸۵	خلاصه
۱۸۶	پرسش
۱۹۰	صنایع چروکی

فصل ۶ - محیط اقتصادی حسابداری

۱۹۹	مروری بر مطالب فصل ۶
۲۰۰	سیستم اقتصاد خصوصی
۲۰۴	مقایسه سهامداران با گروه‌های ذی نفع
۲۰۵	بازارهای اوراق بهادار
۲۰۷	کارایی بازار
۲۱۰	کارایی اندک
۲۱۱	کارایی زیاد (قوی)
۲۱۲	کارایی نسبی (نیمه قوی)

۹۰	عصر جدید
۹۱	تشکیل هیئت استانداردهای حسابداری مالی
۹۱	ساختار و وظیفه
۹۳	یک سازمان مستقل
۹۴	تمرینی از «مقررات لازم الاجرا»
۹۵	فرایند نظرخواهی
۹۶	گروه ضربت برای مسائل اضطراری
۹۷	هیئت استانداردهای حسابداری دولتی
۹۸	استمرار مخالفت
۱۰۰	نتیجه
۱۰۲	خلاصه
۱۰۳	پرسش

فصل ۴ - در جست و جوی اصول حسابداری

۱۱۱	مروری بر مطالب فصل ۴
۱۱۲	جست و جو آغاز می‌شود
۱۱۳	نخستین تلاش‌ها
۱۱۶	نخستین بنیادها
۱۱۷	الزایش سرمایه‌گذاران
۱۱۸	سایر تلاش‌های قابل ذکر
۱۲۰	جست و جو دارای شتاب بیشتری می‌شود
۱۲۰	واحد مستقل تحقیقات حسابداری
۱۲۴	تغییر موضع جست‌وجو
۱۲۵	تلوری بنیادی حسابداری
۱۲۷	بیانیه شماره ۴ از هیئت اصول حسابداری
۱۳۲	چارچوب نظری
۱۳۴	جست و جو: تاریخچه
۱۳۵	تلوری حسابداری پیچیده است
۱۳۶	حسابداری نتیجه‌های اقتصادی به بار می‌آورد
۱۳۷	حقیقت یا نتیجه‌های اقتصادی؟
۱۴۰	خلاصه
۱۴۰	پرسش
۱۴۲	شرکت ان وی اف

خلاصه.....	۲۷۵
پرسش.....	۲۷۷

فصل ۸ - تدوین سیاست‌های حسابداری

مروری بر مطالب فصل ۸.....	۲۸۷
راه‌های گوناگون تدوین سیاست‌های حسابداری.....	۲۸۹
سیاست گذاری در سطح شرکت.....	۲۸۹
سیاست‌گذاری فراسوی مرزهای شرکت.....	۲۹۱
مقایسه کشورها ۱۴.....	۲۹۴
روش‌های تدوین سیاست‌های حسابداری.....	۲۹۶
نتیجه‌های اقتصادی و سیاسی.....	۲۹۷
اثر سیاست‌های حسابداری بر.....	۲۹۸
مقررات حسابداری: دیدگاه‌های موافق و مخالف.....	۳۰۱
ناتوان ماندن بازار.....	۳۰۲
کالاهای عمومی و سواری مجانی.....	۳۰۲
مقررات: دوازده یا بیست و پنج.....	۳۰۵
نتیجه.....	۳۰۷
مدیریت بر سیاست‌های حسابداری.....	۳۰۸
دولت مردمی.....	۳۰۸
نقش هیئت استانداردهای حسابداری مالی.....	۳۱۱
نتیجه.....	۳۱۴
خلاصه.....	۳۱۵
پرسش.....	۳۱۶
یولین کارپاید.....	۳۱۸

فصل ۹ - وجوه نقد، سرمایه و سود

مروری بر مطالب فصل ۹.....	۳۲۵
هدف اطلاعات ناشی از جریان نقدی.....	۳۲۸
ارزش فعلی و ارزش بازار.....	۳۳۱
قدرت نقدینگی، توان پرداخت بدهی‌ها در.....	۳۳۳
ارائه اطلاعات مربوط به جریان نقدی و.....	۳۳۴
جریان نقدی واحد تجاری.....	۳۳۸
پیش‌بینی جریان‌های نقدی آینده.....	۳۳۹
محاسبه سود.....	۳۴۲

برخی از کاربردهای فرضیه.....	۲۱۳
برخی از سوء تفاهم‌ها.....	۲۱۶
هزینه‌های تاریخی.....	۲۱۷
تعیین ارزش اوراق بهادار.....	۲۱۸
تئوری پرتفوی.....	۲۱۹
الگوی بازار.....	۲۲۳
الگوی قیمت‌گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای.....	۲۲۴
برخی از کاربردهای الگوی قیمت‌گذاری.....	۲۲۵
استفاده از الگوی قیمت‌گذاری.....	۲۲۶
قیمت‌گذاری برگ اختیار خرید سهام.....	۲۲۹
برخی از کاربردها.....	۲۳۱
نتیجه.....	۲۳۱
خلاصه.....	۲۳۳
پرسش.....	۲۳۴
شرکت خودروسازی کرایسلر.....	۲۳۵
شرکت آنگلو - امریکن.....	۲۳۷

فصل ۷ - تصمیم‌گیری

مروری بر مطالب فصل ۷.....	۲۴۱
روش هندجاری یا دستوری.....	۲۴۳
تجزیه و تحلیل بخشی از یک مسئله.....	۲۴۳
تئوری انتخاب.....	۲۴۵
اقتصاد اطلاعات (جذب‌های اقتصادی اطلاعات).....	۲۴۷
تئوری نمایندگی.....	۲۵۱
تئوری مبتنی بر تصمیم گروهی.....	۲۵۴
روش توصیفی.....	۲۵۷
سیاست‌های گزارشگری شرکت‌ها.....	۲۵۸
تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی به وسیله فرد.....	۲۶۱
تضاد یا تعارض.....	۲۶۶
روش مبتنی بر اصول اخلاقی.....	۲۶۸
سوداگری.....	۲۶۹
حقوق بشر.....	۲۷۱
عدالت و رعایت انصاف.....	۲۷۲
روش اثباتی در رابطه با رعایت اصول اخلاقی.....	۲۷۴

۴۰۶	عملیات متوقف شده.....
۴۰۸	افشای اطلاعات.....
۴۰۹	سود خالص برای چه کسی؟.....
۴۱۷	خلاصه.....
۴۲۰	پرسش‌های چند گزینه‌ای.....
۴۲۲	پرسش.....
۴۲۴	داستان دو شیان.....

۳۴۲	مقایسه سود با سرمایه.....
۳۴۵	مفهوم سود از دیدگاه حفظ ثروت.....
۳۴۸	قیمت اقلام ورودی بر مبنای.....
۳۴۹	قیمت جاری اقلام ورودی.....
۳۵۰	حفظ قدرت خرید ثابت.....
۳۵۰	معادل نقد جاری.....
۳۵۲	ارزش فعلی سرمایه.....
۳۶۰	ارزش بازار یک شرکت.....
۳۶۵	نتیجه.....
۳۶۶	خلاصه.....
۳۶۷	پرسش.....
۳۷۰	دانشکده پاپ کاک.....
۳۷۲	ادوارد چپ لیس.....

فصل ۱۰ - گزارشات مالی؛ مفاهیم سود

۳۷۷	مروری بر مطالب فصل ۱۰.....
۳۷۹	مقدمه.....
۳۸۰	مفهوم سود از دیدگاه ساختاری.....
۳۸۱	روش مبتنی بر رویدادهای مالی.....
۳۸۲	روش مبتنی بر فعالیت‌ها برای محاسبه سود.....
۳۸۴	مفهوم سود از دیدگاه تفسیری.....
۳۸۴	سود به عنوان یک معیار سنجش کارایی.....
۳۸۵	مقایسه سود حسابداری با سود اقتصادی.....
۳۸۸	محاسبه سود برای تعداد زیادی از افراد.....
۳۸۹	مفهوم سود از دیدگاه رفتاری (عملگرایی).....
۳۹۰	سود به عنوان یک وسیله برای پیش‌بینی.....
۳۹۲	روش مبتنی بر بازار سرمایه.....
۳۹۵	سود از دیدگاه روش مبتنی بر قراردادهای.....
۳۹۶	چه اقلامی را باید در محاسبه سود گنجانید؟.....
۳۹۷	سود عملیاتی جاری.....
۳۹۸	مفهوم سود جامع (سود فراگیر).....
۴۰۱	سود عملیات تکراری و عملیات غیر تکراری.....
۴۰۲	ثبت‌های اصلاحی دوره قبل.....
۴۰۵	اقلام غیر مترقبه.....

فصل یازدهم: درآمد، هزینه، سود غیر عملیاتی و زیان غیر عملیاتی

۴۳۳	ماهیت درآمد.....
۴۳۵	چه اقلامی را باید در واژه درآمد گنجانید؟.....
۴۳۶	چگونه باید درآمد را محاسبه کرد؟.....
۴۳۸	در چه زمان درآمد شناسایی می شود؟.....
۴۴۲	خلاصه.....
۴۴۳	گزارش کردن درآمد در مرحله تولید.....
۴۴۵	گزارش کردن درآمد هنگام تکمیل شدن محصول.....
۴۴۵	گزارش کردن درآمد در زمان فروش.....
۴۴۵	گزارش کردن درآمد پس از فروش.....
۴۴۸	هزینه های دوره و زیان غیر عملیاتی.....
۴۴۹	چه چیزهایی را باید در هزینه های جاری گنجانید؟.....
۴۵۱	چگونه باید هزینه های جاری را محاسبه کرد؟.....
۴۵۵	در چه زمانی هزینه های جاری به مصرف می رسند؟.....
۴۵۹	گزارش کردن هزینه های دوره.....
۴۶۰	خلاصه.....
۴۶۱	مقررات خاص صنعت.....
۴۶۲	فیلم.....
۴۶۳	فروش زمین.....
۴۶۶	درآمد و سود غیر عملیاتی.....
۴۶۷	گزارش کردن درآمد.....
۴۷۱	شرکت خانه سازی استرلینگ.....
۴۷۲	شناسایی درآمد.....
۴۷۳	سخنی در پایان.....

فصل دوازدهم: گزارش کردن اثری‌های ناشی از تغییر در قیمت

۴۹۴	ماهیت تغییر قیمت‌ها.....
۴۹۵	تغییر در سطح عمومی قیمت
۴۹۶	تغییر در قیمت‌های خاص.....
۴۹۷	تغییر نسبی قیمت‌ها.....
۴۹۸	طبقه‌بندی اقلام پولی و غیر پولی
۵۰۰	سود یا زیان غیر عملیاتی ناشی از اقلام پولی
۵۰۵	الگوهای برای اعمال تغییرات در سطح قیمت
۵۱۰	ارزیابی اعمال تغییر نرخ داده در سطح عمومی قیمت
۵۱۵	شیوه ثبت و گزارش کردن هزینه‌های جاری.....
۵۱۶	دیدگاه مبتنی بر حفظ سرمایه
۵۱۸	ارزیابی حسابداری هزینه‌های جاری.....
۵۲۰	تبدیل ارز
۵۲۳	مقایسه استاندارد شماره ۸ با استاندارد شماره ۵۲
۵۲۴	اعمال تغییرات ناشی از سطح عمومی قیمت در گزارشات مالی.....
۵۲۵	قدرت خرید سود و زیان غیر عملیاتی.....
۵۳۰	شرکت آلفا.....